

Til lovforslag nr. L 62. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 17. december 1979

Betænkning

over

Forslag til lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med arbejdsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Herefter indstiller et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) udtaler følgende:

Der er i befolkningen en voksende forståelse for, at landets økonomiske situation kræver dybtgående indgreb, som igen sætter gang i produktion, eksport og beskæftigelse. Regeringens »helhedsløsning«, hvori dette lovforslag indgår, løser slet ikke denne opgave. I regeringens lovforslag indgår en række foranstaltninger, som enten er helt utilstrækkelige, eller som trækker i den gale retning.

Målsætningen for den økonomiske politik må være at sikre en klar og vedholdende nedgang i underskuddet på betalingsbalancen i hvert af de nærmest kommende år. Denne målsætning kunne ikke opfyldes med regeringens oprindelige »helhedsløsning«, hvilket klart fremgik af budgetministeriets redegørelse for »helhedsløsningen«s virkninger.

Efter ændringen af regeringens oplæg må det konstateres, at de økonomiske virkninger vil blive helt utilfredsstillende.

Det foreliggende lovforslag er et eksempel på, hvordan regeringen i ly af den alvorlige økonomiske situation ønsker at etablere en central fond under ledelse af lønmodtagernes organisationer og med det formål gradvis at

overtage større og større dele af erhvervslivet. Mindretallet er modstander af, at de indefrosne dyrtidsportioner på denne måde forvandles til et redskab for en rent politisk tankegang.

Mindretallet foreslår derfor, at ATP-fondens nuværende bestyrelse også skal være bestyrelse for dyrtidsfonden, og at de lønmodtagere, der ønsker det, inden en bestemt dato kan få deres indestående udbetalt. Forudsætningen for udbetalingen skal være, at de udbetalte midler bindes til pensionsformål efter nærmere angivne retningslinjer, som fastlægges ved lov.

Mindretallet foreslår endvidere, at dyrtidsfonden sammen med ATP-fonden højest kan eje 15 pct. af aktierne i en enkelt virksomhed. Dermed vil det være sikret, at der ikke sker nogen ændring i de nuværende muligheder for ved anvendelse af ATP-fondens samlede indestående beløb at opkøbe private virksomheder.

Mindretallet vil i øvrigt ved 3. behandling tage endelig stilling til lovforslaget.

Et *tredje mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Socialdemokraterne gør umådelig skade ved bestandig at dænge truslen om den lønskat, man kalder ØD, over virksomhederne. Så længe man blot rumler dermed, afskrækkes både indenlandske og udenlandske investorer fra danske industrivirksomheder. Derved skabes kapitalflugten. Lovgivningen skal derfor ikke påtvinge erhvervslivet økonomisk demokrati.

»Pas på, når du rækker ham en lillefinger...« – dette gælder også i den aktuelle situation. At give socialdemokraterne den mindste indrømmelse i form af en påbegyndelse af en central socialdemokratisk ledet kapitalfond er det samme som at give socialdemokraterne mulighed for at ødelægge dansk erhvervsliv. At fonden i fremtiden er tiltænkt en betydelig rolle i den hækkerupske kapitalstyrings-tanke, lyser jo direkte ud af bemærkningerne til lovforslaget. Allerede ved fondens 2. leveår vil fondsmidlerne nå op på 10 milliarder kr., hvilket betyder, at fonden vil blive den største politisk styrede kapitalmagt. At dette ikke er noget postulat, ses af det forhold, at »Den Centrale Fond – Dyrtidsfonden« vil løbe mod alle de 3 maksimalbetingelser ved aktiekøb i løbet af de første år.

Fremskridtspartiet har ved flere lejligheder påvist, at den socialdemokratiske barnepige-mentalitet er med til at ødelægge dagligdagen for den danske befolkning. De penge, som er indbetalt i ATP til indefrysning, skal naturligvis tilbage til befolkningen i form af en højere pension, og fremskridtspartiet vil derfor gennemføre en forhøjelse af folkepensionen til 3.000 kr. til hver pensionist pr. måned allerede fra den 1. januar 1980. En sådan tilbagebetaling af de indefrosne dyrtidsportioner vil få virkning straks, og samtidig vil der ikke medgå millionbeløb til administration.

Et *fjerde mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag og udtaler:

De indefrosne dyrtidsportioner skal udbetales til lønmodtagerne nu. Mindretallet har altid været imod indefrysningen, og det har altid været mindretallets mening, at pengene skulle udbetales igen. Mindretallet har gentagne gange stillet forslag om, at pengene skal udbetales.

Mindretallet mener, at såfremt det afføder finanspolitiske konsekvenser, at pengene udbetales, må de, der har haft størst gavn af denne form for tvangsopsparing for lønmodtagerne, indbetale pengene til statskassen. Arbejdsgiverne har ved indefrysningen af dyrtidsportionerne fået så stort et tilskud, at de må være de rette at sende regningen til.

Et *femte mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Et *sjette mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) har med tilfredshed noteret sig den i bemærkningerne under nr. 7 af ministeren fremsatte tilkendegivelse af, at dyrtidsfonden er en lukket fond, hvortil der ikke kan ske yderligere tilførsel af midler.

Mindretallet vil i øvrigt redegøre nærmere for sin stilling til lovforslaget ved dettes 2. behandling.

Et *syvende mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet har fra starten krævet de indefrosne dyrtidsportioner udbetalt. Dette krav – der ligeledes er fremsat af tusindvis af arbejdspladser og hundredevis af fagforeninger – går mindretallet ikke på kompromis med. Lønudbetalingerne for denne og fremtidige overenskomstperioder ønsker venstresocialisterne forhøjet med de frarøvede to dyrtidsportioner.

Arbejdsministeren talte under lovforslagets 1. behandling om, at det ville være en katastrofe at pumpe 10 mia kr. ud i forbrug. Men hvem eller hvad ville det være en katastrofe for? Det ville højst være en katastrofe for indkomstpolitikken. Med den argumentation, arbejdsministeren lægger for dagen, er vejen banet for indgreb, hver gang der skal falde en dyrtidsportion. Det ville jo være en katastrofe og ødelæggende for økonomien at øge forbruget efter arbejdsministerens opfattelse.

Mindretallet afviser arbejdsministerens udtalelser om, at dette forslag alene handler om en fondsbestyrelses sammensætning. Forslaget handler om at sikre opstarten på en central fond, som fagbevægelsens top administrerer i samarbejde med repræsentanter fra statsmagten.

Sammensætningen af denne »lønmodtagernes dyrtidsfond«s bestyrelse ligner til forveksling sammensætningen af den centrale ØD-fond, der var indeholdt i det ØD-forslag, som socialdemokratiet fremsatte i folketinget i 1973.

Mindretallet føler sig på ingen måde overbevist om, at § 6 om midlernes forvaltning ikke ændres således, at ØD-fonden fremtræder reelt og »usminket«. Forslaget lægger

godt nok op til, at fonden vil være tømt i året 2033. Men der kan ske mange ændringer inden for de næste 52 år.

Mindretallet siger blankt fra. En støtte til dette forslag er en støtte til socialdemokratiets forsøg på at liste en ØD-opstart ind ad bagdøren.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (Lilli Gyldenkilde (SF)):

Til teksten

1) Lovforslagets tekst affattes således:

»§ 1. De midler, der hidrører fra indbetalingerne til Arbejdsmarkedets Tillægspension i medfør af lov nr. 230 af 2. juni 1977 om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner (dyrtidsindbetalingsloven), udbetales den 1. januar 1980 til de lønmodtagere, for hvem de er indbetalt.

§ 2. Arbejdsgivere, der beskæftiger lønmodtagere, der er omfattet af dyrtidsindbetalingsloven, skal indbetale et beløb svarende til det, der for de af dem beskæftigede lønmodtagere er indbetalt i medfør af nævnte lov.«

Til § 2

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Aage Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Demnitz (S), Inge Fischer Møller (S), Kaj Poulsen (S), Taanquist (S), Glistrup (FP), Lawaetz (FP) og Bolvig (RV)):

2) I *stk. 1* ændres »§ 8« til: »§ 7«.

Af et *mindretal* (Enggaard (V), Jens Peter Jensen (V), Grethe Fenger Møller (KF) og Ninn-Hansen (KF)):

3) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Lønmodtagere, som ikke ønsker at afvente udbetaling efter reglerne i *stk. 1*, nr. 1-9, kan, såfremt der indgives begæring herom inden den 1. juli 1980, forlange udbetaling den 31. december 1980.«

Til § 4

Af et *mindretal* (Christophersen (V), Enggaard (V), Grethe Fenger Møller (KF), Ninn-Hansen (KF), Glistrup (FP) og Lawaetz (FP)):

4) *Stk. 1* affattes således:

»Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af repræsentantskabet, bestyrelsen og direktionen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (Aage Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Demnitz (S), Inge Fischer Møller (S), Kaj Poulsen (S) og Taanquist (S)):

5) I *stk. 1* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Af de af finansministeren udpegede medlemmer udpeges 1 medlem efter indstilling af statsrevisorerne.«

Til § 6

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (Aage Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Demnitz (S), Inge Fischer Møller (S), Kaj Poulsen (S), Taanquist (S) og Bolvig (RV)):

6) I *stk. 2, litra d*, udgår det sidste ord, »og«.

7) I *stk. 2* indsættes efter *litra e* som nye *litra*:

- »f) som udlån til kommuner til arealerhvervelse og
- g) som udlån til andelsselskaber.«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Aage Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Demnitz (S), Inge Fischer Møller (S), Kaj Poulsen (S), Taanquist (S), Glistrup (FP) og Lawaetz (FP)):

8) I *stk. 3* i indledningen ændres »25 pct.« til: »20 pct.«.

Af et *mindretal* (Enggaard (V), Christophersen (V), Grethe Fenger Møller (KF), Ninn-Hansen (KF), Glistrup (FP), Lawaetz (FP) og Mimi Jakobsen (CD)):

9) *Stk. 3, litra c*, affattes således:

»c) til køb af aktier. Der må i samme selskabs aktier ikke anbringes ud over 1 pct. af fondsmidlerne, og fondens aktie-

besiddelse i et selskab må sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspensions aktiebesiddelse i samme selskab ikke overstige 15 pct. af det pågældende selskabs aktiekapital.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *mindretallet under nr. 5*:

10) *Stk. 3, litra c*, affattes således:

»c) til køb af aktier. Der må i samme selskabs aktier ikke anbringes ud over 1 pct. af fondsmidlerne, og fondens aktiebesiddelse i et selskab må sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspensions aktiebesiddelse i samme selskab ikke overstige 20 pct. af det pågældende selskabs aktiekapital.«

Til § 15

Af *mindretallet under nr. 3*:

11) I *stk. 2* udgår »§ 2«, og i stedet indsættes: »§ 2, stk. 1 og 2;«.

Af *mindretallet under nr. 1*:

Til titlen

12) Lovforslagets titel affattes således:

»Forslag

til

Lov om udbetaling af de indefrosne dyrtidsportioner«

Bemærkninger

Til nr. 1

De beløb i ATP-fonden, der stammer fra de indefrosne dyrtidsportioner, skal udbetales til de lønmodtagere, som har retmæssigt krav på pengene.

De indefrosne dyrtidsportioner er sparet af arbejdsgiverne. Når de udbetales nu, vil det få nogle finanspolitiske følger. Dette kan oprettes ved, at arbejdsgiverne indbetaler beløbet.

Nødvendige redaktionelle ændringer og konsekvensændringer vil i givet fald blive udarbejdet, såfremt dette ændringsforslag vedtages.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 3

Det er mindretallets opfattelse, at de i § 1 omhandlede midler tilhører den enkelte lønmodtager, og at denne alene kan træffe bestemmelse om, hvor midlerne fra hans konto skal anbringes, såfremt de ikke længere skal indestå i ATP. Mindretallet vil derfor give den enkelte lønmodtager adgang til at forlange beløbet udbetalt fra den med dette lovforslag oprettede fond. Der vil senere blive fremsat lovforslag om, hvilke bestemmelser der skal gælde for bindingen af midlerne. Et sådant lovforslag har det ikke på grund af det hastige tempo, hvori regeringens kriselovgivning behandles, været muligt at fremsætte i forbindelse med færdiggørelsen af nærværende lovforslag.

Til nr. 5

Som resultat af forhandlingerne om lovforslaget foreslås det, at den offentlige deltagelse i dyrtidsfondens ledelse også kommer til at omfatte et af statsrevisorerne indstillet medlem.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 7

Som resultat af forhandlingerne om lovforslaget foreslås det, at dyrtidsfonden skal kunne stille midler til rådighed både til kommuner og andelsselskaber. Det er navnlig tanken, at man herved skal støtte boligformål. Lånene forudsættes ydet på sædvanlige rentevilkår og for andelsselskabernes vedkommende mod rimelig fornøden sikkerhed. Det fremhæves i denne forbindelse, at dyrtidsfonden efter regeringens opfattelse er en lukket fond, og at der ikke kan ske yderligere tilførsel af midler, således at mulighederne for udlån fra fonden under alle omstændigheder er begrænsede.

Til nr. 8 og 10

Som resultat af forhandlingerne om lovforslaget foreslås det at begrænse dyrtidsfon-

dens og Arbejdsmarkedets Tillægspensions samlede indflydelse i samme selskab til 20 pct. Det foreslås endvidere, at fonden på samme måde kun skal kunne anbringe 20 pct. af den samlede formue i aktier m. v.

Der vil snarest blive fremsat forslag til ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension i overensstemmelse hermed.

Til nr. 11

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 12

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

Aage Andersen (S) Bakholt (S) Hans Jørgen Jensen (S) fmd. Demnitz (S)

Inge Fischer Møller (S) Kaj Poulsen (S) Taanquist (S) Bolvig (RV) Enggaard (V)

Christoffersen (V) Grethe Fenger Møller (KF) nfm. Ninn-Hansen (KF)

Mimi Jakobsen (CD) Lilli Gyldenkilde (SF) Kurt Hansen (VS) Lawaetz (FP)

Glistrup (FP)

Partierne KrF og DR var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.